

اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

محل برگزاری دانشکده شهید مفتاح همدان

۳۰ آبان ۱۳۹۲

ارزیان محیط زیست کلان

تدوین و تحلیل معیارهای گزینش مناطق نمونه گردشگری

بیت الله محمودی^۱، امین حق ستان^{۲*}، افشین دانه کار^۳

^۱ دانشجوی دکتری جنگلداری دانشگاه تهران و عضو موسسه پژوهشی برنامه ریزی منابع جنگلی ولایت پارس

b.mahmoudi@ut.ac.ir

^۲ کارشناس ارشد منابع طبیعی haghsetan@gmail.com شماره تماس:

^۳ عضو هیأت علمی دانشگاه تهران

چکیده

در این بررسی برای شناسایی و تدوین معیارهای گزینش مناطق نمونه گردشگری از روش جمع آوری معیارهای موثر بر فرایند انتخاب عرصه های گردشگری و اولویت بندی آنها بر اساس روش دلفی و وزن دهی استفاده شد. مطابق این تحلیل در ابتدا ۷ گروه معیار محیطی، گردشگری، کالبدی- زیرساختی، اقتصادی، فرهنگی- اجتماعی، طراحی و مدیریتی انتخاب گردید و در ادامه برای هر کدام از گروه معیارها، زیر معیارهای آن و همچنین کلید شاخص آنها تعیین گردید. در این راستا ۲۵ معیار اصلی و ۸۲ زیر معیار شناسایی شد. بیشترین تعداد زیر معیارها در گروه معیار فرهنگی- اجتماعی با ۲۸ معیار و کمترین آن در گروه معیار مدیریتی است که ۵ معیار را در بر گرفته است. نتایج دلفی برای گروه معیارها نشان داد در فرایند انتخاب مناطق نمونه گردشگری گروه معیارهای گردشگری، محیطی، کالبدی- زیرساختی، فرهنگی- اجتماعی، طراحی، مدیریتی و اقتصادی به ترتیب دارای اولویت ۱ تا ۷ هستند. مطابق بررسی انجام گرفته برای سطح بندی میزان تأثیرگذاری زیرمعیارها در فرایند انتخاب مناطق نمونه، ۸.۳ درصد از زیرمعیارها در طبقه با تأثیرگذاری بسیار زیاد، ۲۲.۶ درصد در طبقه با تأثیرگذاری بالا، ۳۵.۷ درصد تأثیرگذاری متوسط و ۳۳.۴ درصد در طبقه تأثیرگذاری کم واقع شده اند. همچنین در این بررسی معیارهای دارای شاخص حذف کننده مشخص و اولویت آنها در حذف گستره های بدون پتانسیل تعیین گردید. مطابق این بررسی زیر معیارهای جاذبه ها و مقاصد گردشگری، تقاضا و بازار گردشگری، مخاطرات محیطی، زیستگاه های حساس و پوشش گیاهی به ترتیب بیشترین اولویت را به خود اختصاص داده اند.

کلمات کلیدی: مناطق نمونه گردشگری، معیارهای مکان یابی، اولویت معیارها